

TESTA DIG SJÄLV - OM TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET

Du har varit med om en olycka. Får en tidning publicera din Facebook-bild på framsidan?

Ja
Nej

Nu ska du få läsa en text. Tänk dig att du ser den på någon sajt. På ett par ställen i texten borde det ringa en varningsklocka i ditt huvud. Du borde tänka: Aha! Här borde jag nog vara lite kritisk till det som står! På hur många ställen borde du tänka så? Läs texten och räkna sedan.

Här är texten: Enligt en ny undersökning är det farligt att borsta tänderna med färgad tandkräm. Allt fler borstar tänderna med färgad tandkräm visar en rundringning. Experter anser att den färgade tandkrämen kan ge upphov till tandköttscancer. Detta har dock folktandvården velat hålla tyst om, uppger initierade källor. När detta blev känt bland föräldrar blev det en folkstorm.

Jag borde vara källkritisk på 3 ställen
Jag borde vara källkritisk på 4 ställen
Jag borde vara källkritisk på 6 ställen

Du ringer till en tidning och berättar att din rektor tafsar på elever. Tidningen skriver en artikel. Då ringer rektorn och kommunchefen till tidningschefen och säger att hon måste berätta vem som sagt det. Kommer tidningschefen att ge dem ditt namn tror du?

Ja
Kanske
Nej

Du ringer till en tidning och berättar att du vet vem som mördade Olof Palme. Polisen kräver att tidningen ska ge dem ditt namn. Kommer tidningen att ge det till dem nu då tror du?

Ja
Kanske
Nej

Säg att du praktiserar på ett ställe där det jobbar en hel del skummissar. En dag går du in i förrådet och hittar ritningar över Kungliga slottet. Och när du är inne på toan hör du skummissarna viska att de är agenter och tänker bomba slottet. Du ringer genast tidningen och tipsar dem, Men du vill vara anonym. Det handlar ju om GROVA brott mot rikets säkerhet. Vad händer nu när SÄPO vill ha reda på vem som är tidningens källa? **Kommer tidningen att ge dem ditt namn?**

Ja, journalisten struntar i tystnadsplikten för han vill rädda slottet
Ja, en domstol kräver att journalisten ska säga vem källan är
Nej, journalisten har tystnadsplikt så Säpo får inget veta

Här är en läsarkommentar i Aftonbladet som någon skrivit med anledning av att Aftonbladet publicerat en debattartikel av Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson:
"Mycket bra skrivet av Åkesson. Applåd!! Man får inte sympatisera med Sverige Demokraterna på Aftonbladet då tas inlägget bort"
Får man skriva vad som helst i tidningars kommentarsfält?

Ja
Nej

Får en tidning skriva vad som helst? Typ att vi inte ska ta in fler invandrare? Eller att de tror att kungen har varit otrogen?

Ja
Nej

Betyder pressfrihet verkligen att ALLT och precis vad som helst får publiceras?

Jepp
Nope
Nästan

Om du vill läsa ett brev som Polischefen har skrivit till Fredrik Reinfeldt om att polisen har blivit lurad på en massa pengar – har du rätt att få läsa det brevet då?

Ja, klart jag får läsa brev som kommer till regeringen
Nej, det har jag inte

Säg att din 6-åriga lillasyster ringer upp till regeringen och säger att hon vill läsa polischefens brev. Får hon göra det då?

Ja
Nej

Om Polischefens brev till Fredrik Reinfeldt handlar om en kollega som fått aids – får du läsa det då?

Ja
Nej

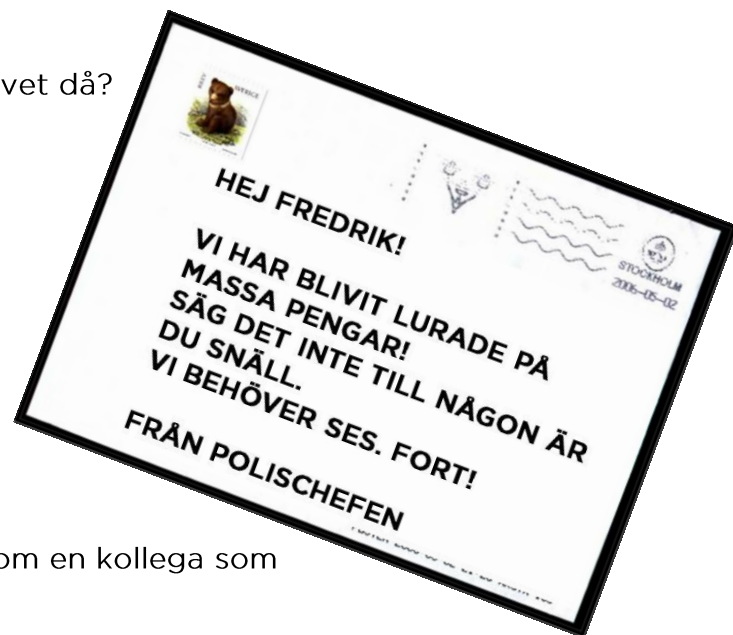
Sverige spanade på CIA-plan

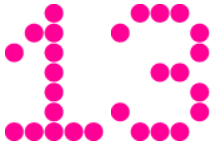
Publicerad: 24 april 2009, 11.48. Senast ändrad: 24 april 2009, 11.51

Göran Perssons regering kände till att den amerikanska underättelsetjänsten CIA använde Sverige som transitland för att transportera misstänkta terrorister, uppger Expressen med hänvisning till anonyma källor.

Ser du de där sista orden i bilden ”med hänvisning till anonyma källor”?
Varför skriver inte tidningen vem de fått uppgifterna ifrån?

För att man inte ska kunna kontrollera om det är sant
För att folk inte skulle våga berätta något för medier om de inte fick vara anonyma
För att de inte riktigt vet vem de fått uppgiften ifrån, men tror att det är sant

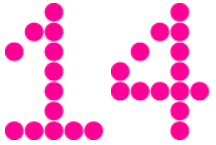

Här är ett citat ur Tidningen Allehanda:

Den 29-årige Malmöbo som misstänks för våldtäkt mot barn i Härnösand, omhäktades i dag av Ångermanlands tingsrätt. 29-åringen nekar fortfarande och menar att det bara handlat om pussar och kramar med den 13-åriga flickan från Härnösand.

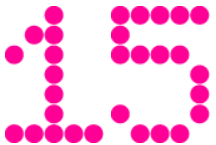
Får tidningen publicera bild på den misstänkta våldtäktsmannen?

Ja
Nej

Ska medier skriva ut vilken etnisk tillhörighet en brottsling har tycker du?

Ja
Nej

Tror du medier undviker att skriva negativa saker om invandring?

Ja
Nej

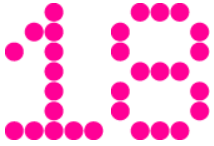
Landslagsmannen slåss på krogen, svensktoppsstjärnan kör rattfull, den kände skådespelaren döms för sexbrott. **Varför namnger inte medierna dem?** När diskussionsforum som Flashback på nätet ändå har avslöjat både namn och adress?

Därför att människor inte skvallrar lika mycket till "vanliga" medier
Därför att "vanliga" medier inte vet om det är sant
Därför att "vanliga" medier följer de pressetiska reglerna
Därför att "vanliga" medier inte tror att folk är intresserade

En pressfotograf åker ut för att fotografera en stor brand på ett dagis. Svart rök väller ut och det ser riktigt läskigt ut. Fotografen tar några bilder, men när han kollar på dem senare ser man inte den svarta röken så bra. Får han lägga till lite rök i Photoshop så att läsarna ska förstå hur läskig branden var?

Ja
Nej

När medier granskar olika saker (till exempel hittar bevis för att nån som sitter i fängelse är oskyldig, eller hittar bevis för att en politiker skattefuskar), så kan opinionen i Sverige helt vända efter att medier skrivit om det.

Alltså: Om medier påstår att nån är oskyldig och gör reportage, löpsedlar och program om det, så börjar många ändra åsikt i frågan. Varför är det så tror du?

Folk har mycket mer respekt för vad journalister säger än vad polisen säger

Folk är rädda för att själva bli uthängda i medier - därför tror man hellre på vad de säger än vad andra säger

Medier använder en dramaturgi som gör att man tror på dem

Medier tar fram nya fakta och faktakollar så det är klart att man tror på dem mer än grannen

Nyhetschefen på en tidning sitter och går igenom vilka nyheter man fått reda på. Hon har fem olika nyheter, men får bara välja en att skriva om. **Vilken av dessa nyheter tror du hon väljer?**

200 000 döda i Afghanistan

Coca-Cola slutar göra Coca-Cola

Huvudvärkstabletter livsfarliga

Statsministern har varit med om en svår bilolycka

Två svenska soldater döda i Afghanistan

Måste medier förstora upp händelser för att du ska reagera?

Ja
Nej

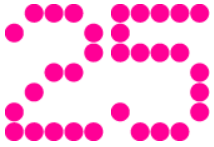
Ja, så funkar vi tyvärr. I ungefär 12 dagar har vi ett intresse för en stor jordbävning till exempel. Sedan minskar vårt intresse. Och intresset för stora katastrofer är mindre ju längre bort i världen de händer. Så om medier vill att du ska reagera och engagera dig, så behöver de ibland göra STORA rubriker.

En tidning är ju full av annonser både i pappersversionen och på tidningens sajt. Alla som vill kan sätta in en annons. Det är annonsavdelning som har hand om detta. Men en dag får den ansvarige utgivaren på en tidning, vi kan kalla henne Maria, reda på att ett företag som har kopplingar till extrema åsikter vill sätta in annons om sina bildäck som de säljer.

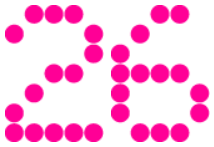
Maria vill inte att de ska få annonsera i tidningen. Kan hon stoppa annonsen?

Ja
Nej

Ok, så det är viktigt att medier är försiktiga med vad de skriver om folk och att de inte luras.
Men hur ska du kunna veta om en tidning eller sajt följer de pressetiska reglerna då?

Alla sajter och tidningar följer de pressetiska reglerna
Det står på sajten och i tidningen
Vet inte

Påverkas du av vad medier gör och skriver?

Ja, mycket
Nej, inte alls